

Sygn. akt VU 160/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

13 października 2021 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wiesław Jakubiec

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : sekretarz sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

po rozpoznaniu 13 października 2021 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy M. K.

przy udziale zainteresowanego ./.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek macierzyński

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 18 marca 2021 roku

sygn.(...)

o d d a l a o d w o ł a n i e .

Sygn. akt V U 160/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 marca 2021 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej M. K. prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego od 29 grudnia 2020 roku do 30 kwietnia 2021 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wniosek o przedmiotowy zasiłek został złożony po terminie.

W odwołaniu ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu podniosła, że ww. wniosek złożyła 11 stycznia 2021 roku z uwagi przebywania na kwarantannie związanej z pandemią COVID-19 i chorobą jej syna.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał wcześniejsze twierdzenia. ZUS dodał, że zwłoka w złożeniu wniosku była znaczna, a okoliczności towarzyszące złożeniu wniosku nie można uznać za przyczyny niezależne od ubezpieczonej.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczona M. K. prowadzi od 1 lipca 2014 roku pozarolniczą działalność gospodarczą FILM – ART – MEDIA M. K. i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym, a w tym dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W dniu 11 sierpnia 2020 roku urodziła syna K. K.. W okresie od 11 sierpnia 2020 roku do 28 grudnia 2020 roku ubezpieczona pobierała zasiłek macierzyński.

11 stycznia 2021 roku ubezpieczona złożyła poprzez platformę ePUAP do ZUS wniosek o przyznanie jej zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od 29 grudnia 2020 roku do 30 kwietnia 2021 roku. Ojciec dziecka W. K. nie korzystał z urlopu rodzicielskiego.

4 marca 2021 roku i 15 marca 2021 roku ubezpieczona złożyła wniosek o wydanie decyzji, informując ZUS, że nie złożyła w terminie wniosku o przedłużenie zasiłku macierzyńskiego w związku z izolacją spowodowaną kontaktem z osobami chorującymi na COVID-19 i chorobą jej syna.

Decyzją z 18 marca 2021 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego od 29 grudnia 2020 roku do 30 kwietnia 2021 roku.

Dowód: akta organu rentowego:

- zaświadczenie płatnika składek z 07.09.2020 r., wydruk przychodów miesięcznych ubezpieczonej,
- odpis skróconego aktu urodzenia dziecka,
- dane podpisu elektronicznego, pismo ZUS_Z-3b,
- wniosek o poświadczenie ubezpieczenia chorobowego wraz odpowiedzią;
- oświadczenie ojca dziecka z 25.12.2020 r.,
- zaświadczenie płatnika składek z 11.01.2021 r.,
- pismo ZUS_Z-3b z 11.01.2021 r.,
- wniosek o wydanie decyzji z 04.03.2021 r. i z 15.03.2021 r.,
- decyzja ZUS z 18.03.2021 r.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zgromadzonych i powołanych wyżej dowodów z dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019r. poz. 645 ze zm.) zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego oraz urlopu ojcowskiego.

W myśl art. 182^{1a} § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (Dz. U. z 2019r. poz. 1040 ze zm.) po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu

macierzyńskiego pracownik ma prawo do urlopu rodzicielskiego w wymiarze do 32 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie.

Przepis § 22 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 roku w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków stanowi, iż dokumentami niezbędnymi do przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego przysługującego ubezpieczonemu za okres ustalony przepisami Kodeksu Pracy jako okres urlopu rodzicielskiego, jeżeli zasiłek macierzyński za okres bezpośrednio poprzedzający okres objęty wnioskiem o udzielenie tego urlopu był pobierany przez tego ubezpieczonego, jest złożony w formie papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego uwierzytelnionego z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu lub profilu zaufanego ePUAP na elektroniczną skrzynkę podawczą Zakładu, wniosek ubezpieczonego złożony płatnikowi zasiłku macierzyńskiego przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego – w przypadku ubezpieczonego niebędącego pracownikiem.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, zasadnie organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego albowiem nie został dotrzymany termin określony przepisami na złożenie wniosku. Sąd zaznacza, że aby wniosek mógł wywrzeć skutki prawne w postaci prawidłowego zrealizowania świadczenia, powinien w niniejszej sprawie zostać złożony najpóźniej 28 grudnia 2020 roku, a złożono go dopiero 11 stycznia 2021 roku. W tym miejscu, podkreślić należy, że termin na złożenie przedmiotowego wniosku ma charakter materialnoprawny, po upływie którego roszczenie o wypłatę świadczenia wygasa. Tutejszy Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z 16 kwietnia 2016 roku zgodnie z którym, przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej terminy są terminami zawitymi prawa materialnego, które charakteryzują się tym, iż ich niedochowanie uniemożliwia, na skutek upływu czasu, skuteczne dochodzenie roszczeń. Nie mają do nich zastosowania przepisy kpc czy kpa dotyczące uchybienia i przywracania terminu. Sąd Najwyższy odnosząc się do grupy ubezpieczonych prowadzących własną pozarolniczą działalność gospodarczą podkreślił, że wystarczy, aby wniosek został zgłoszony przed terminem rozpoczęcia korzystania z zasiłku macierzyńskiego, odpowiednio za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego bądź ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego, to znaczy choćby w dniu poprzedzający rozpoczęcie korzystania z zasiłku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2016 roku, I UK 146/15).

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela też stanowisko Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie który wskazał, że termin określony rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej nie jest terminem instrukcyjnym. Instytucja terminów instrukcyjnych nie jest znana przepisom prawa ubezpieczeń społecznych, które są przepisami prawa bezwzględnie obowiązującymi. Termin instrukcyjny skutkowałby tym, że ubezpieczeni mogliby składać wnioski o wypłatę świadczenia w dowolnym czasie. Określony przez ministra termin ma charakter dyscyplinujący i gwarantujący, że osoby, które dbają o swoje sprawy i dochowują należytej staranności, otrzymują świadczenia o ile spełnią przesłanki określone ustawą (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 29 września 2016 roku, VII Ua 38/16).

Powyższe wyroki odnoszą się co prawda do nieobowiązującego już rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2012 roku w sprawie określania dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jednakże zachowały swoją aktualność, gdyż mimo nowelizacji rozporządzenia, zakres i przedmiot tych rozporządzeń nie zmienił się.

Sąd zwraca też uwagę, iż ubezpieczona decydując się na prowadzenie działalności gospodarczej musiała dostosować się nie tylko do wymogów w zakresie dat i wysokości opłat składek, ale także co do terminów składania wniosków w przypadku zamiaru skorzystania z zasiłku. Na marginesie zauważyć należy, iż oprócz twierdzeń zawartych w pismach ubezpieczona na żadnym etapie postępowania nie wykazała okoliczności, które -według niej –miały jej przeszkodzić w złożeniu wniosku w terminie. Należy mieć na uwadze, że urlop rodzicielski różni się od urlopu macierzyńskiego, gdyż ten pierwszy nie jest obowiązkowym. Z związku z czym skorzystanie z takiego uprawnienia w całości lub w części,

wymaga dochowania należytej staranności i dbałości o własne interesy. Ubezpieczona winna była dochować należytej staranności i złożyć wniosek w terminie, czego nie uczyniła. Przepisy regulujące materię ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujących, tzn. muszą być stosowane przez organ rentowy w sposób ścisły. Nie przekonująca jest argumentacja, że terminem na złożenie wniosku o przedmiotowy zasiłek jest termin wskazany w art. 67 ustawy zasiłkowej. Przewidziany w tym przepisie termin 6 miesięczny dotyczy zupełnie innej instytucji - okresu przedawnienia zasiłku. Mając na uwadze charakter i cel dla którego ustawodawca wprowadził ten zasiłek bezzasadna jest interpretacja, że osoba uprawniona aż do tak długiego terminu mogłaby składać wniosek.

Tożsame stanowisko zajął Sąd Okręgowy w Rybniku w wyroku z dnia 16.09.2020 r. (sygn. akt IV Ua 7/20)

Mając na uwadze powyższe, Sąd działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.